

SINDIKAT UMIROVLJENIKA HRVATSKE

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2

Tel/Faks: 01/ 46 55 146, 46 55 111/190

e-mail: suh@zg.t-com.hr – www.suh.hr

OIB 68205802695

Broj: 86/2022

U Zagrebu, 28.04.2022.

IZVJEŠTAJ O RADU SUH-A od 17.03.2021. do 27.04.2022.

1.1. Uvod

Sindikat umirovljenika Hrvatske (SUH) osnovan je 18. kolovoza 1992. godine. SUH je nestranačka i nezavisna organizacija umirovljenih radnika te dobrovoljna interesna, humanitarna i neprofitna udruga koja okuplja umirovljenike, starije i druge osobe Republike Hrvatske i zalaže se za ostvarivanje njihovih prava sukladno Statutu i najboljoj demokratskoj praksi. Od 1993. godine SUH se udružio u Savez samostalnih sindikata Hrvatske.

SUH djeluje diljem Hrvatske, te ima desetak članova i aktivista (od čega 7.100 plaćajućih članova u 63 registrirane podružnice).

Na međunarodnom planu SUH ima ugled i legitimitet, jer je od 2004. godine punopravni član FERPA-e (Europske federacije umirovljenika i starijih osoba) te je vrlo aktivan u njezinom djelovanju.

SUH je bitan pregovarač i zagovaratelj potreba i interesa umirovljenika i drugih starijih osoba, te ima svoje predstavnike u brojnim tijelima i radnim skupinama i pokretač je niza apela i inicijativa vezanih za umirovljenike, starije osobe te druge osobe Republike Hrvatske čime potvrđuje svoje široko društveno djelovanje.

A. PO ČEMU JE SUH BIO PREPOZNAT U JAVNOSTI U OVOM RAZDOBLJU?

1) BORBENOST I STRUČNOST, MODERNI IZRIČAJ - medijska prepoznatljivost za stručne opservacije (vrlo visoka vidljivost na internetskim pretraživačima - više od 58.000 dokumenata), portalima i društvenim mrežama, kampanjski i projektni pristupi, politička „nesvrstanost“; 2,4 milijuna doseg u 2021. godini na tematskoj FB stranici Pokret protiv siromaštva starijih osoba, 33.500 posjeta na web stranici www.suh.hr, koja je u ovoj godini i redizajnirana u okviru jednog zagrebačkog projekta.

2) EKONOMSKA ZLOPORABA STARIJIH OSOBA – prepoznati kao inicijatori borbe protiv legalizirane industrije lešinarstva nad imovinom starijih kroz ugovore za dosmrtno i doživotno uzdržavanje te kroz plaćanje alimentacije za svoju unučad, kao i protiv svih vrsta nasilja i diskriminacije starijih osoba; o čemu su SUH-ovi predstavnici

iznijeli brojne slučajeve u javnost i medije, a pravna savjetnica je izlagala o tome u više radionica.

3) BORBA PROTIV SIROMAŠTVA STARIJIH OSOBA – borba protiv siromaštva, nejednakosti, socijalne isključenosti, diskriminacije i gubitka dostojanstva je uvijek na vrhu programskih prioriteta SUH-a te je u ovogodišnjim aktivnostima ta tema naglašavana na svim sjednicama Nacionalnog vijeća, u pregovorima s Vladom i izvještajima Pučkoj pravobraniteljici, te u redovitim izjavama televizijskim i inim medijima.

4) ZAJEDNIŠTVO UMIROVLJENIČKIH UDRUGA – SUH je u ovom mandatu ostvario redovitu suradnju s Maticom umirovljenika Hrvatske, ne samo kroz Nacionalno vijeće, već i kroz svakodnevne aktivnosti;

5) DRUGI MIROVINSKI STUP – među rijetkim sustavnim borcima za ukidanje drugog mirovinskog stupa kao obveznog, uz sudjelovanje na stručnim tribinama i skupovima i kvalitetne analize, kroz mirovinsku reformu od 2018. SUH je uspio izboriti pravo izbora umirovljenika za umirovljenje iz prvog ili mješovitog stupa, što odabire 62 posto novoumirovljenih jer je takva mirovina veća; i u ovom izvještajnom razdoblju je bilo desetak istupa i članaka u kojem se zagovara ukidanje drugog stupa;

6) VOZAČKA PRAVA STARIJIH OSOBA – uspješna borba protiv diskriminacije vozača starijih od 65 godina i obvezivanje na plaćanje godišnjih pregleda je nastavljena te spriječeni obvezni plaćeni pregledi i u najnovijim izmjenama Zakona o cestovnom prometu;

7) ZAKONSKE INICIJATIVE – SUH je uvijek na strani diskriminiranih, slabijih, siromašnih, te su pokrenute brojne inicijative za izmjene zakona s ciljem boljitka umirovljenika i starijih osoba, te je na temelju zalaganja i borbenosti SUH-a 11. studenog 2021. godine stupio na snagu Zakon o izmjeni Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju kojim je došlo do osjetnog povećanja prihodovnog cenzusa temeljem kojeg osigurane osobe ostvaruju pravo na besplatno dopunsko zdravstveno osiguranje. Proširena su i prava zaposlenih umirovljenika do polovice radnog vremena bez oduzimanja mirovine i na obiteljske umirovljenike, te je ukinuta penalizacija zaposlenih umirovljenika koji primaju najniže mirovine. SUH je s MUH-om 4. svibnja 2021. od Vlade zatražio i hitnu promjenu formule usklađivanja mirovina, a isto je zatražio i 21. travnja 2022. godine, ali nadopunjeno i s povećanjem od 10 posto povećanja mirovina svim umirovljenicima. Velik uspjeh je i što je na inicijativu SUH-a i MUH-a Vlada donijela odluku o isplati Covid dodatka od travnja 2021. godine za 720.000 umirovljenika, a u ožujku 2022. je Vlada pristala isplatiti i energetski dodatak, koji je kopija Covid dodatka.

8) GLAS UMIROVLJENIKA – mjesečno besplatno glasilo SUH-a kvalitetno je ogledalo aktivnosti udruge, redovito postavljano na web stranicu te prenošen na specijaliziranim portalima mirovina.hr, mojeverijeme.hr, Treća dob, Dugi život, FB stranici SUH-a „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“ itd., a članci su prenošeni na brojnim medijskim portalima; SUH-ova FB stranica ima 22.100 pratitelja te je imala 2,4 dosega za 337 postova;

9) MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI – europski pristup, komparativni prikazi položaja starijih osoba, angažiranost na regionalnoj i europskoj razini, a u izvještajnom razdoblju posebno se radilo na FERPA-inom manifestu i Rezoluciji o solidarnosti s narodom Ukrajine;

10) PRAVNO SAVJETOVALIŠTE SUH-a – oko 2.200 ljudi kontaktiralo je Pravno savjetovalište SUH-a, provodilo se i tzv. putujuće savjetovanje diljem Hrvatske, te tiskali tematski i informativni leci, a kroz mjesečnik se redovito objavljuje rubrika pravnih savjeta koja je izrazito čitana i prenošena. Zbog epidemijskih okolnosti se intenzivirao oblik savjetovanja putem telefona, elektroničke pošte i interneta, kao i gostovanjem kod podružnica;

11) PANDEMIJA KORONAVIRUSA - SUH je na nacionalnoj razini intenzivno djelovao i za vrijeme pandemije, pokretao inicijative npr. za isplatu Covid dodatka, provjeru učinkovitosti cjepiva na najstariju populaciju, zahtijevao dostavu mirovina poštom, te reagirao otporom na ideju o obveznom cijepljenju za sve starije od 65 godina itd.

12) TIJELA SUH-a: Na izbornoj skupštini SUH-a 16.3.2021. izabran je za novog predsjednika Anto Kuprešak, kojemu su Upravni odbor i Predsjedništvo odbili prihvatiti izvještaj o radu, nakon čega je podnio ostavku 14.9.2021., te je na ponovljenoj izbornoj skupštini 29.12.2021. ponovno izabrana za predsjednicu Jasna A. Petrović, a za zamjenicu Biserka Budigam. One su formalno registrirane kao ovlaštene osobe tek 13. siječnja 2022. godine, jer je član SUH-a Stevo Živčić neprekidno podnosio prigovore i žalbe Uredu za udruge Zagreba i Ministarstvu pravosuđa. SUH je i do tada vodila Jasna A. Petrović kao zamjenica odnosno vršiteljica dužnosti.

U izvještajnom razdoblju su održane 3 izvanredne sjednice Skupštine SUH-a, 16 sjednica Upravnog odbora, 6 sjednica Predsjedništva SUH-a, 3 sjednice Nadzornog odbora, 3 sjednice Statutarne komisije, te 2 sjednice Stegovne komisije. Stegovna komisija je 14.4.2022. donijela odluke o isključenju iz članstva Steve Živčića i Ante Kuprešaka zbog teže povrede stege zbog nanošenja štete ugledu SUH-a.

B. PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

1. ZAUSTAVLJANJE SIROMAŠENJA STARIJIH: Kao glavni problem i u prijašnjim godinama, tako i u 2021. godini je - veliki broj umirovljenika - čak 780.000 tisuća, odnosno 67 posto onih čije su mirovine niže od hrvatske linije siromaštva od 2.927 kuna. Nadalje, svaki treći umirovljenik je u riziku siromaštva i socijalne isključenosti, te jedva preživljava s vrlo niskom mirovinom. S obzirom na takvu situaciju Sindikat umirovljenika Hrvatske ocjenjuje kako je potrebno sačiniti cjeloviti program prevencije i zaustavljanja rasta siromaštva starijih osoba, osobito nastojanjima za postignuće adekvatnosti mirovina. Mirovine realno padaju iz mjeseca u mjesec zbog pogrešnog izračuna prve aktualne vrijednosti mirovine. Taj je jaz kompenziran dijelom naknadnim dodacima te dodatkom na mirovinu od 4-27 posto, što ostavlja i daljnji minus od oko 10 posto za sve umirovljene nakon 1.1.1999. godine, zbog čega bi toj kategoriji bilo potrebno jednokratno povišiti mirovine za 10 posto (tada je pogrešno izračunata prva aktualna vrijednost mirovine u visini od 56 posto stvarne vrijednosti!).

Također, tzv. relativna vrijednost mirovine, odnosno udjel prosječne mirovine u prosječnoj plaći u veljači 2022. iznosi 35,5 posto, a udjel se i dalje smanjuje. Prosječna

mirovina za ožujak 2022. godine iznosi 2.701,82 kune, ali medijan mirovine je dvjestotinjak kuna niži.

2. NACIONALNA NAKNADA: Zahvaljujući zajedničkoj borbi Sindikata umirovljenika Hrvatske i Matice umirovljenika Hrvatske, dana 1. siječnja 2021. stupio je na snagu Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe. Tim Zakonom uvedeno je novčano primanja za hrvatske državljane starije od 65 godina života uz posebnu formulu usklađivanja svake godine. Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe može ostvariti hrvatski državljanin koji je navršio 65 godina života s prebivalištem na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava. Novčani iznos koji se isplaćuje od 1.1.2022. iznosi 820,80 kn. Međutim, ono što nije dobro je sljedeće: prenizak iznos, trebalo bi povisiti na osnovicu od 1.000 kn; uvesti pravo na dostavu naknade poštom; ukinuti obvezu stjecanja IBAN tj. posjed bankovnog računa za prijavu na to pravo jer je to diskriminirajuće s više osnova; umirovljenike se nedovoljno informiralo o tom pravu; prestrogi su uvjeti za ostvarenje iz čega je proizašla disproporcija predviđenog broja korisnika i stvarnih korisnika (5.659 korisnika u odnosu na 19.700 predviđenih). Dio nije ostvario to pravo i zbog neinformiranosti i birokratskih začkoljica.

3. DODATNI ZDRAVSTVENI DOPRINOS: Sindikat umirovljenika Hrvatske je dana 13. siječnja 2021. zajedno s Maticom umirovljenika Hrvatske podnio ministru financija Zdravku Mariću, požurnicu na dopis od 27. listopada 2020. godine. Naime, dana 27. listopada 2020. godine upućen je dopis o Inicijativi za uvođenje novog načina izračuna dodatnog zdravstvenog doprinosa te izmjenu Zakona o doprinosima. Međutim, do dana današnjeg nismo dobili odgovor Ministarstva financija, stoga smo našu Inicijativu ponovili u punom sadržaju i na Nacionalnom vijeću početkom 2022. godine.

Naime, 2009. na snagu je stupila izmjena Zakona o doprinosima, kojom je uveden dodatni doprinos za zdravstvo u iznosu od jedan i tri posto mirovine, s time da viši iznos plaćaju umirovljenici s mirovinom iznad prosječne neto plaće u prvih osam mjeseci prethodne godine. Obvezu podmirenja doprinosa u iznosu od jedan posto za mirovine niže od prosječne plaće preuzela je država. SUH drži da treba ukinuti takav dodatni krizni doprinos od jedan i tri posto u cijelosti, a višekratno je zatražio da se doprinos obračunava na razliku visine prosječne neto plaće u prvih osam mjeseci prethodne godine umjesto na cijelu mirovinu (kako se i inače regulira oporezivanje dohotka).

Dana 15. rujna 2021. godine Sindikat umirovljenika Hrvatske pismeno i putem Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe zatražio je posredovanje Ministarstva rada i mirovinskog sustava u dogovaranju razgovora s nadležnim predstavnicima Ministarstva financija u svezi dodatnog zdravstvenog doprinosa na mirovine, ali do razgovora nije došlo jer rečeno ministarstvo izbjegava bilo kakav dijalog.

4. ALIMENTACIJA ZA BAKE I DJEDOVE: Dana 4. veljače 2021. godine SUH je zajedno sa MUH podnio Vladi RH inicijativu za izmjene i dopune Obiteljskog zakona (NN 103/2015, 98/2019 – pročišćeni tekst zakona) i Zakona o privremenom uzdržavanju (NN 92/2014) te Ovršnog zakona (NN 93/14, 55/16, 73/17, 131/20), članka 173. stavak 2. – s ciljem da se hitno zaustavi prebacivanje tereta države na leđa baki i djedova.

Republika Hrvatska je jedina zemlja u europskoj uniji u kojoj je u Obiteljskim zakonom propisana supsidijarna dužnost uzdržavanja unuka od strane bake i djedova

ukoliko to ne mogu roditelji, ne postavljajući nikakve uvjete za takvo uzdržavanje. Treba ukinuti takvu obvezu, kao i obvezu prethodnog podnošenja tužbe protiv baka/djedova kao uvjeta za ostvarivanje prava privremenog uzdržavanja od strane države.

5. IZBOR I OBVEZNOST CJEPLJENJA: Dana 7. veljače 2021. SUH i MUH su zajedno poslali otvoreno pismo Ravnateljstvu civilne zaštite, Ministarstvu zdravstva RH, Predsjedniku RH, te Predsjedniku Vlade RH protiv cijepljenja starijih građana Astra/Zenecom.

SUH je također uputio 13. siječnja 2022. Nacionalnom stožeru zahtjev da pravo cijepljenja bude stvar vlastitog izbora neovisno o dobi, te je javno ustao protiv opcije uvođenja obvezatnog cijepljenja samo za starije od 65 godina, što je prešutno i prihvaćeno.

6. COVID DODATAK: Krajem mjeseca veljače, 2021. godine, zahvaljujući naporima i zalaganju SUH-a i MUH-a dogovoren je Covid dodatak. To je mjera isplate jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica uzrokovanih epidemijom koronavirusa, a isplata je izvršena u tri navrata, u travnju, srpnju i, kao dodatna opcija, u prosincu 2021. i to za ukupno 720.000 umirovljenika.

Naime, 23. rujna 2021. godine Sindikat i Matica umirovljenika Hrvatske uputili su zahtjev Vladi RH da se otvori treći poziv za isplatu Covid dodatka, te je svima onima koji ispunjavaju uvjete, a nisu ga dobili, taj dodatak isplaćen za daljnjih 10.000 umirovljenika.

7. ENERGETSKI DODATAK: Dana 15. veljače 2022. godine SUH i MUH su na 7. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike zatražili uvođenje mjera za ublažavanje inflacijskog udara na standard umirovljenika te starijih osoba, uvođenjem energetskog dodatka po uzoru na Covid dodatak, a na predstavljanju te i drugih mjera od koristi za umirovljenike sudjelovala je i predsjednica SUH-a, zajedno s predstavnicima sindikalnih središnjica i udruga poslodavaca. Očekuje se isplata u svibnju i srpnju dodatka od 400 do 1.200 kuna za oko 700.000 umirovljenika.

8. DOSTAVA MIROVINE I NACIONALNE NAKNADE POŠTOM: Dana 12. travnja 2021. godine SUH i MUH su Ministarstvu rada i mirovinskog sustava poslali ponovljenu inicijativu za barem privremeno uvođenje dostave mirovina i nacionalne naknade za starije osobe poštom u vrijeme trajanja pandemije Covid-19. Naime, velik dio umirovljenika, osobito oni koji žive sami, dobivaju mirovinu isključivo putem banaka, jer izolacijom obaveznom za starije građane te obustavom javnog prijevoza, nemaju nikakve mogućnosti primanja svoje mirovine i nacionalne naknade, osobito brojni korisnici iz zabiti, sela i manjih mjesta, periferije gdje nije dostupne banke i bankomati.

Na taj problem SUH upozorava od 1.1.2015. kad je ukinuta mogućnost dostave mirovine poštom svima koji su od tada umirovljeni, no SUH smatra da se treba vratiti pravo izbora dostave mirovine poštom zbog višestrukih razloga, te se taj zahtjev redovito stavlja na dnevni red Nacionalnog vijeća.

Dana 5. studenoga 2021. godine SUH je podnio Uredu pučke pravobraniteljice pritužbu protiv diskriminacije u ime Željka Tomasa iz Imotskog, ul. fra Silvestra Kutleše 10, OIB: 32736316797, a koji je SUH-u prepustio vođenje postupka zbog odbijanja isplate mirovine putem pošte.

Još je jedan argument više je što je zbog epidemije ukinuto više od 200 poštanskih ureda diljem Hrvatske te je došlo do drastičnog prorjeđivanja ili čak ukidanja polovice linija javnog prijevoza, što još više onemogućuje korisnike da dođu do svojih mirovina. U najavi je i demontiranje oko 40 posto bankomata.

9. UGOVORI O UZDRŽAVANJU: Dana 18. svibnja 2021. godine, SUH je ministru pravosuđa Ivanu Malenici poslao mišljenje o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, zatraživši izmjene u vezi ugovora o uzdržavanju. Kako je poznato da se pri javnobilježničkim uredima i sudovima godišnje sklapa oko 7.000 ugovora o uzdržavanju, prirodno je što se Pravnom savjetovalištu Sindikata umirovljenika Hrvatske svakodnevno obraćaju umirovljenici i druge starije osobe, žaleći se na zlouporabu instituta uzdržavanja, jer su kao primatelji uzdržavanja nerijetko izloženi povredama dostojanstva, prijevarama i zlostavljanju od strane davatelja uzdržavanja, zbog čega su prinuđeni putem suda tražiti da se ugovor raskine, no zbog dugotrajnosti sudskog postupka i svoje poodmakle životne dobi, najčešće sudski pravorijek ne dočekaju.

SUH traži još od daleke 2012. godine izmjene Zakona o obveznim odnosima no nailazi na pravnu šutnju koja rezultira povećanjem „lešinarstva“ i zloporabama osoba starije životne dobi i umirovljenika. Osobito je to lešinarstvo izraženo kod potpisivanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju koji često sa strankama sklapaju i privatni i obiteljski domovi za starije osobe.

SUH već godinama traži ukidanje instituta ugovora o dosmrtnom uzdržavanju jer se time stvara zabuna na strani uzdržavanih osoba koje u većini ne razlikuju ta dva tipa ugovora, te stoga nerijetko bivaju prevareni. Traži se i uvođenje registra sklopljenih ugovora o doživotnom uzdržavanju koji bi sadržavali podatke o broju sklopljenih ugovora po davatelju uzdržavanja, datume sklapanja ugovora te imovinu koja je predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju, te ograničiti pravo na broj od maksimalno dva sklopljena ugovora. Posebno je u suradnji s HRT-om obrađivan slučaj Nataše Papeš iz Oborova.

10. IZMJENA FORMULE USKLAĐIVANJA MIROVINA: Dana 4. svibnja 2021. godine SUH i MUH uputili su hitan zahtjev Vladi Republike Hrvatske za izmjenu formule za usklađivanje mirovina, jer postojeća dovodi do stalnog opadanja prosječnih primanja umirovljenika u odnosu na prosječne plaće. Upozorilo se da je udjel prosječne mirovine u odnosu na prosječnu plaću tijekom 2021. godine u više navrata padao i na manje od 36 posto, a to je hrvatske mirovine po relativnoj vrijednosti smjestilo na samo dno u Europi. SUH je 29. rujna 2021. zatražio da se umjesto sadašnjeg modela uvede usklađivanje mirovina prema 100-postotnom iznosu povoljnijeg indeksa rasta - plaća ili cijena, ali s tim da je pritom potrebno povećati mirovine najugroženijih skupina umirovljenika. Zbog toga umirovljeničke udruge zahtijevaju da se mirovine onih koji primaju mirovine u iznosu manjem od 2.000 kuna, usklađuju prema indeksu od 120 posto rasta povoljnijeg indeksa, a za one koji primaju između 2.000 kuna i 4.000 kuna za 110 posto povoljnijeg indeksa.

SUH je ponovio svoj zahtjev 21. travnja 2022. godine, uputivši otvoreno pismo predsjedniku Vlade RH Andreju Plenkoviću, gdje su dodana i još dva zahtjeva, da se najdalje do kraja prvog polugodišta ove godine svim umirovljenima prema Zakonu o mirovinskom osiguranju nakon 1.1.1999. godine mirovine povećaju za deset posto, kao trajna intervencija i povrat duga umirovljenicima koji su za toliko zakinuti tadašnjom mirovinskom reformom. To bi iznosilo povećanje od 308 milijuna kuna mjesečno za 1,14 milijuna umirovljenika.

Treći zahtjev je interventne i privremene naravi i to uključivanjem umirovljenika s mirovinama do 1.500 kuna u pravo na mjesečni energetska vaučer do 400 kuna, što trenutno mogu ostvariti samo primatelji nacionalne naknade i zajamčene minimalne naknade.

11. NOVI MODEL OBITELJSKIH MIROVINA: U sklopu rada Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe još prije nekoliko godina su inicirane izmjene Zakona o mirovinskom osiguranju kako bi se uveo novi model obiteljskih mirovina koji će biti povoljniji za tu kategoriju umirovljenika, od kojih je 94 posto žena. Radna skupina je tijekom 2021. godine radila na tome, a saborski zastupnik S. Hrelja je dodatno postigao dogovor o davanju glasa vladajućoj koaliciji za uvođenje novog modela obiteljskih mirovina, u varijanti po kojoj bi se rangiralo od nula do 50 posto „obiteljskog dodatka“ ovisno o duljini korištenja mirovine, što bi značilo da bi npr. kažnjene bile udovice partnera koji su dulje živjeli.

Sindikata umirovljenika je predložio povećanje dobi sa 50 na 55 godina uvjeta za obiteljsku mirovinu iza preminulog partnera/ice; pravo izbora povoljnije mirovine između 80 posto iznosa mirovine preminulog partnera (umjesto sadašnjih 70%) ili zadržavanje vlastite mirovine uz dodavanje 10 do 50 posto mirovine preminulog partnera, i to: ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera ne prelazi visinu od 1,5 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 50 posto iznosa mirovine preminulog; ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 1,5 do 2 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 40 posto iznosa mirovine preminulog; ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 2 do 2,5 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 30 posto iznosa mirovine preminulog; ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 2,5 do 3 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 20 posto iznosa mirovine preminulog; ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 3 do 4 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 10 posto iznosa mirovine preminulog. Zakonske izmjene bi trebale stupiti na snagu 1.1.2023.

12. RAVNOPRAVNO PRAVO NA RAD UMIROVLJENIKA: Sindikat umirovljenika od prvog uvođenja prava na rad za neku kategoriju umirovljenika 2014., traži da pravo na rad bude dostupno svim korisnicima mirovina na isti način i to s radom na pola radnog vremena uz isplatu cijele mirovine, odnosno u punom radnom vremenu uz isplatu pola mirovine. Naime, sada je dopušteno svim umirovljenicima s izuzetkom invalidskih s potpunom nesposobnošću, a od 1. kolovoza 2021. i obiteljskim umirovljenicima (zahtjev umirovljeničkih udruga preko Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe!) da mogu raditi do pola radnog vremena uz zadržavanje cijele mirovine. Izuzetak su vojni i policijski umirovljenici koji imaju pravo raditi i puno radno vrijeme uz zadržavanje pola mirovine. SUH to smatra izrazito diskriminatornim u odnosu na umirovljene prema općim propisima.

Nadalje, SUH drži da zaposleni umirovljenici trebaju imati pravo na bolovanje na teret HZZO od 42 dana nadalje, što trenutno nije tako budući da poslodavac isplaćuje naknadu, a ne HZZO. Zbog toga je 3. ožujka 2022. SUH podnio Inicijativu Ministarstvu zdravstva da se hitno izmijeni sporni članak 50. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, kojim su zaposleni umirovljenici kažnjeni i u slučaju da su završili na bolovanju kao kontaktna osoba oboljelog od Covida, te im za razliku od ostalih zaposlenih, HZZO odbija zahtjev za refundaciju plaće.

Također, SUH smatra da je posve pogrešno što je starosnim i prijevremenim umirovljenicima s potrebnim kvalifikacijama zapriječeno da se zapošljavaju i do pola radnog vremena u obrazovnim ustanovama, zbog čega je SUH 3. ožujka 2022. godine

Ministarstvu znanosti i obrazovanja uputio inicijativu za izmjenu članka 112. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Pozitivno je što je na inzistiranje Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe od 1.8.2021. ukinuta ustega dodatka za najnižu mirovinu za korisnike najniže mirovine koji se zaposle na do pola radnog vremena.

13. PRAVO BOLOVANJA ZA STARIJEG ČLANA OBITELJI: Sindikat i Matica traže uvođenje mogućnosti pravo bolovanja zbog njege starijeg člana obitelji. Tužna je i poražavajuća činjenica da radnik ima pravo na bolovanje samo radi njege bolesnog partnera ili djeteta, a nema to pravo za slučaj njege bolesnog roditelja, bake, djeda, a što bi trebalo uvesti neovisno o tome imaju li zajedničko kućanstvo ili prebivalište. Pučka pravobraniteljica je taj zahtjev podržala.

14. IZMJENE ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI: SUH je sudjelovao u javnom savjetovanju glede najavljenih izmjena Zakona o socijalnoj skrbi. Prethodno je sudjelovao i u tri rasprave na Nacionalnom vijeću, ali ništa od predloženih izmjena nije uvaženo. Na prvom mjestu, riječ je o statusu njegovatelja za starije osobe kojima je to potrebno (neovisno o tome imaju li status invaliditeta), a što je bilo predviđeno još starom Strategijom o socijalnoj skrbi za starije osobe; a unatoč dogovoru i preporuci Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, takvo rješenje nije uvršteno u novi prijedlog Zakona.

Drugo, predviđalo se ukidanje obiteljskih domova i njihovo reorganiziranje u ustanove u sustavu socijalne skrbi, što ozbiljno ugrožava oko 7.000 starijih osoba smještenih u takvim domovima. Umirovljeničke udruge smatraju da treba zadržati obiteljske domove, no svakako pooštriti uvjete za njihovo osnivanje i rad, kao i nadzor nad radom, kako bi se spriječilo ugrožavanje starijih osoba koje su njihovi korisnici, odnosno njihovo smještanje u ilegalne domove.

SUH je predložio i da se u Zakonu posebno regulira način postupanja socijalne službe prethodno potpisivanju ijednog takvog ugovora, kao i glede nadzora nad njegovom primjenom, a kakav model postoji u većini europskih zemalja. Također bi tim Zakonom trebalo regulirati vođenje ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju.

15. IZBJEGNUTA NENAMJENSKA PRIVATIZACIJE DOMOVA ZA STARIJE: Godine 2001. osnivačka prava nad domovima umirovljenika su prenesena na županije, ali su vlasnička prava nad domovima ostala u rukama HZMO, koji je započeo s pokušajem prodaje odnosno najma po tržišnim cijenama prvo prema osnivačima, koji su to odbijali. SUH je pokrenuo široku inicijativu kako bi se izbjegla nenamjenska privatizacija decentraliziranih domova za starije. Nakon što je SUH kroz dvogodišnju kampanju inzistirao na besplatnom prijenosu 31 doma u vlasništvo županija odnosno Grada Zagreba, tijekom 2021. je taj postupak započeo s realizacijom.

Riječ je o procijenjenoj vrijednosti od više od dvije milijarde kuna koje su time prešle u vlasništvo regionalne samouprave, čime se ujedno uveo i uvjet namjenskog korištenja za smještaj starijih osoba u trajanju od najmanje 15 godina. Takvim se postupanjem ujedno omogućilo proširenje kapaciteta, obnova, sudjelovanje u EU projektima itd. za ionako zapušteni fond smještajnih kapaciteta za starije osobe.

16. UVESTI DODANI STAŽ OD 6 MJESECI ZA SVE MAJKE/RODITELJE: Godinama su ženske i umirovljeničke udruge zagovarale potrebu uvođenja svojevrsne kompenzacije za rodiljni i roditeljski dopust, kako je to uvriježeno u većini europskih zemalja. Dodani staž od 6 mjeseci po djetetu uveden je od 1.1.2019. godine, ali samo

za umirovljene roditelje, poglavito žene, od tog datuma nadalje, a što znači oko 2 posto veću plaću. Sindikat umirovljenika Hrvatske je na Nacionalnom vijeću tijekom 2021. godine tražio da se u pravo na dodani staž uključe sve majke/očevi koji su umirovljeni i prije tog datuma.

17. REFORMA DRUGOG OBVEZNOG MIROVINSKOG STUPA U DOBROVOLJNI:

S obzirom da prema mirovinskoj reformi od 1.1.2019. godine, a zahvaljujući prijedlogu SUH-a svi umirovljenici imaju pravo izbora mirovine iz oba mirovinska stupa ili samo iz prvog javnog stupa, 62 posto svih novoumirovljenih je izabralo povrat u prvi stup, jer su im takve mirovine povoljnije, a 62 posto takvih umirovljenika su žene. Takvom se transformacijom drugog obveznog stupa u potencijalno dobrovoljni bitno utjecalo na zaustavljanje još većeg siromašenja umirovljenika. SUH je kroz Glas umirovljenika i FB stranicu Pokret protiv siromaštva starijih osoba i 2021./2022. godine vodio kampanju za ukidanje obveznog drugog stupa.

18. POVIŠEN CENZUS ZA DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE: Temeljem dugogodišnje borbe i lobiranja SUH-a, 11. studenog 2021. godine stupio je na snagu Zakon o izmjeni Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju kojim je došlo do povećanja prihodovnog cenzusa temeljem kojeg osigurane osobe ostvaraju pravo na besplatno dopunsko zdravstveno osiguranje ako im mjesečni prihod po članu obitelji nije veći od 2.000 kuna (ranije 1.600 kuna) ili 2.500 kuna za samca (ranije 2.047 kuna). Za značajno povećani cenzus je zaslužan zastupnik HSU-a, a SUH je izborio godišnje usklađivanje cenzusa, koje je uvedeno 2020., čime je već mjesec dana nakon donošenja ovog novog Zakona cenzus porastao na 2.065,60 kuna za člana obitelji, odnosno 2.582 kune za samca.

19. REZOLUCIJA UMIROVLJENIČKIH UDRUGA PROTIV RATA U UKRAJINI: Dana 28. ožujka 2022. godine SUH je s MUH-om u javnost poslao rezoluciju kojom je osudio rusku agresiju na Ukrajinu te je zatražen hitan prekid ratnih aktivnosti te uspostavu dijaloga i pregovora u okviru UN-a, kako bi se spriječile daljnje žrtve i patnje. U rezoluciji je navedeno i da se malo govori o zaštiti starijeg stanovništva u toj zemlji, koje najčešće ostaje čuvati svoje razrušene domove. Starije osobe u Ukrajini su izložene ratnim razaranjima, nestašici hrane i gladi, nedostatku pitke vode, strahu od smrti i neprekidnom stresu, zbog čega se u rezoluciji istaknulo da humanitarne organizacije veću pozornost posvete i toj ranjivoj kategoriji stanovništva. Umirovljeničke udruge poslale su poruke mira i suosjećanja s patnjama i stradanjima Ukrajinaca, a osobito umirovljenika i starijih osoba.

20. PISMO GRADONAČELNIKU ZAGREBA TOMISLAVU TOMAŠEVIĆU: Nakon što je zagrebačkim podružnicama SUH-a najavljeno je da će im se uskratiti korištenje prostorija mjesnih odbora i prenamijeniti za dječje vrtiće, SUH je 22. travnja 2022. poslao otvoreno pismo gradonačelniku Tomaševiću u kojem je istaknuto kako SUH podržava rješavanje pitanja smještaja djece u vrtiće, za potrebe bivših roditelja – odgojitelja, no da se to nikako ne smije prelamati preko leđa jedne od najugroženijih društvenih skupina, a to su svakako umirovljenici i starije osobe.

U pismu se navodi kako se u prostorijama mjesnih odbora umirovljenici iz naših podružnica okupljaju, druže uz glazbu, ples, organiziraju razne radionice, gerontološke vježbe, pravna savjetovališta, edukativna predavanja te često obavljaju i važne zdravstvene preglede poput mjerenja tlaka i šećera, pa čak i mamografije koja spašava živote. Socijalna izoliranost najizraženija je upravo kod osoba starije životne dobi, a

pojačana je tijekom pandemije koronavirusa, zbog čega druženja umirovljenika kroz različite aktivnosti pomažu u smanjivanju te izoliranosti te bi se uskraćivanje prostorija ili smanjivanje broja termina ili prebacivanje u večernje sate dovelo do niza negativnih posljedica po ukupnu kvalitetu života umirovljenika, ali i njihovog zdravlja.

21. REGIONALNA SURADNJA

Od posebnog je političkog značenja što je SUH pokrenuo i razvio intenzivnu suradnju sa sindikatima umirovljenika u regiji, osobito sa susjednim zemljama u kojima takvi sindikati djeluju, te je pokrenuo održavanje redovitih regionalnih konferencija na kojima se razmjenjuje dobra praksa te informacije o zakonodavnim rješenjima, odašiljući snažne poruke vladama iz kojih sudionici dolaze. Nažalost, zbog pandemije koronavirusa, u 2020. i 2021. godini nije održana nijedna regionalna konferencija.

Što se tiče bilateralne međunarodne suradnje, ona je najizraženija s talijanskim sindikatом umirovljenika SPI-CGIL, koji brojnim sastancima i zajedničkim druženjima nastoji pomoći SUH-u i prenijeti svoja iskustva i savjete. Niz bratimljenja je nastavljen duž jadranske obale, u cijeloj Dalmaciji te Istri. Suradnja je bliska i sa Sindikatом upokojencov Slovenije, Sindikatом penzionera Makedonije, s dva iz Srbije, te BiH, kao i s brojnim drugim sindikatima, članicama FERPA-e iz regije.

22. PROJEKTI/KAMPANJE: SUH je od početaka radio na razvijanju projekata, osobito volonterske pomoći i povezivanja starijih i mladih. Takav je programski smjer nastavljen.

a) INSTITUCIONALNA PODRŠKA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DUŠTVA

Zahvaljujući trogodišnjem projektu Institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva od 2020. do 2022. godine osiguran je dio sredstava za zapošljavanje mlade osobe stručnog suradnika – novinara, podignuta je kvaliteta „Glasa umirovljenika“, te pojačani kapaciteti za daljnje prijave na projekte te sudjelovanje u javnim raspravama i savjetodavnim tijelima.

b) JEDNAKA PRAVA – JEDNAKE PLAĆE – JEDNAKE MIROVINE – ŠIRENJE OPSEGA IMPLEMENTACIJE AKCIJA I ZAKONSKIH STANDARDA RODNE RAVNOPRAVNOSTI S CILJEM DOSTIZANJA RODNE RAVNOPRAVNOSTI I SPRJEČAVANJA SIROMAŠTVA U HRVATSKOJ (2018. – 2021.)

Ovaj EU projekt je započeo u listopadu 2018., a završio 28. veljače 2021. godine. Glavni cilj mu je bilo utvrđivanje i rješavanje problema rodne nejednakosti u ostvarivanju prava te visini plaća i mirovina. SUH je na projektu sudjelovao kao jedan od partnera, a nositeljica je bila Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova. SUH je u ovom projektu sudjelovao u istraživanju mirovinskog sustava te predlaganju rješenja za smanjivanje jaza u mirovinama muškaraca i žena, a u okviru projekta je objavljena i knjiga „Model kolektivnog ugovora – rodni aspekt kolektivnog pregovaranja“. Kroz čitavo trajanje projekta u Glasu umirovljenika izdavao je rubriku Ravnopravnost u kojoj se progovaralo o najčešćim i najtežim nejednakostima u umirovljeničkom korpusu.

c) PANEL RASPRAVA SIROMAŠTVO I PANDEMIJA

SUH je 16. ožujka 2021. godine održao panel raspravu o siromaštvu i izbornu skupštinu na kojoj je izabran novi predsjednik udruge Ante Kuprešak. Dio troškova panel rasprave sufinanciran je jednokratnom financijskom potporom Grada Zagreba, a na njemu su gosti bili dvoje stručnjaka koji su pričali o temama siromaštva starijih

osoba u Hrvatskoj, mjerama koje postoje, a kojima se smanjuje siromaštvo, kao i o mjerama koje bi tek trebalo uvesti kako bi se poboljšao socijalni položaj osoba starije dobi.

d) PRAVNA POMOĆ STARIJIM OSOBAMA: OD INFORMACIJE DO ZAŠTITE

Projekt financiran od Ministarstva pravosuđa i uprave je kadrovski i tehnički osnažio Pravno savjetovalište SUH-a kroz financiranje polovice plaće mladog pravnika te kroz zapošljavanje umirovljenog pravnika na polovicu radnog vremena od svibnja do prosinca 2021. godine. Time se povećao broj pruženih općih pravnih informacija i pravnih savjeta korisnika SUH-ovog Pravnog savjetovališta koje pruža besplatnu primarnu pravnu pomoć, održane su i četiri regionalne radionice, na kojima su davani savjeti iz područja obveznog prava (ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju), mirovinskog i zdravstvenog sustava, zapošljavanja i drugo.

e) INFORMACIJOM DO PRAVA

Projekt financiran od Grada Zagreba, odobren u studenom 2021., a odrađen u prva tri mjeseca 2022. godine. Njime je SUH prilagodio svoje medijske platforme za što kvalitetniji pristup informacijama umirovljenika i starijih osoba o njihovim pravima na način da je reprogramirana i redizajnirana web stranica www.suh.hr koja je sada puno dostupnija umirovljeničkoj populaciji, vizualno dopadljivija i funkcionalnija, te tehnički povezanija s tematskom Facebook stranicom „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“. Također, projektom je starijim osobama još više prilagođena i uređivačka politika mjesečnika Glasa umirovljenika.

f) SAVJETNIK 'KOD KUĆE'

Projekt također financiran od Grada Zagreba, odobren u studenom 2021., a odrađen u prva tri mjeseca 2022. godine. Njime je osigurana edukacija i osvješćivanje starijih građana o njihovim pravima i obvezama kroz tri interaktivna posjeta u tri gradske četvrti, odnosno podružnice SUH-a, kako bi se u uvjetima pandemije omogućilo direktne kontakte sa stručnjacima u davanju pravnih savjeta i savjeta iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja.

g) NAUČITE SVOJA PRAVA – INFORMIRANJE O ZDRAVSTVENIM I MIROVINSKIM PRAVIMA STARIJIH OSOBA (kontinuirano)

SUH već godinama informira svoje članove o pravima iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja putem objava vodiča HZZO i info.HZMO u mjesečniku Glasu umirovljenika koji izlazi 11 puta godišnje.

h) PRIJAVLJENI PROJEKTI

SUH se još u veljači 2021. godine zajedno s udrugom BRID kao partnerom, prijavio na EU projekt pod nazivom projekta „Snaga seniora u lokalnoj zajednici“, no i dalje čeka rezultate prijave. U veljači 2022. godine prijavljen je i projekt Ministarstvu pravosuđa i uprave pod nazivom „Umreženo pravo i pravda za starije osobe“ te se njegovi rezultati očekuju krajem svibnja. U travnju 2022. godine prijavljena su i još tri projekta Gradu Zagrebu, i to: „Nazovi, piši, dođi: pravna pomoć stiže“; „Starije osobe: informacijom do dostojanstva“; Aktivnošću do dostojanstva: 30 godina demokratskog umirovljeničkog organiziranja“.

23. HUMANITARNE AKTIVNOSTI

Članovi SUH-a poznati su po svom volonterskom radu. Tako primjerice članovi udruge SUH Pula-Pola provode dugogodišnji program „Skrb za starije osobe“ u kojem je tijekom 2021. godine bilo angažirano 30 volontera koji su pružali pomoć starijim teže pokretnim osobama.

Članovi podružnice Medulin redovito obilaze svoje starije bolesne i nepokretne članove kako bi smanjili njihovu socijalnu izoliranost. Članovi udruge SUH Dugo Selo često surađuju s gradom i Crvenim križem te sudjeluju u akcijama čišćenja tog grada, darivanju krvi ili pribavljanju novca za različite humanitarne akcije. Eskalacijom rata u Ukrajini sve podružnice Splitsko-dalmatinske županije u suradnji s Crvenim križem organizirale su akciju prikupljanja pomoći, hrane i higijenskih potrepština.

Odmah nakon potresa u Glini i Petrinji, Središnji ured SUH-a je pokrenuo humanitarnu akciju putem Europske federacije umirovljenika i starijih osoba (FERPA) te je pribavljen iznos od 113.000 kuna, većinom od talijanskih umirovljeničkih sindikata (mali dio od 500 eura od slovenskog sindikata umirovljenika), a iznos je u cijelosti uplaćen za financiranje izgradnje privremenog doma – jednog sanitarnog kontejnera i dvije montažne kućice za nastradale obitelji starije životne dobi iz Gline i Majskih Poljana.

24. INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I MEDIJI

SUH još od 1. travnja 1995. godine izdaje mjesečno besplatno glasilo Glas umirovljenika, s temama o aktivnosti udruge i novostima iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja. Mjesečnik se redovito postavlja na web stranicu te prenošen na specijaliziranim portalima mirovina.hr, mojvrijeme.hr, Treća dob, Dugi život, FB stranici SUH-a „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“ itd., a članci su prenošeni na brojnim drugim medijskim portalima. SUH-ova FB stranica koja je osnovana 10. studenog 2015. godine, u 2021. godini imala je 22.100 pratitelja, a 337 objava je imalo 2,4 milijuna doseg.

Projektom Grada Zagreba u ožujku 2022. godine financiran je redizajn i reprogramiranje postojeće SUH-ove webstranice, koja je sada puno preglednija za čitatelje i vizualno atraktivnija, te prilagođena čitanju putem mobilnih uređaja, te je povezana sa SUH-ovom tematskom Facebook stranicom, a novost je i da će čitatelji moći online poslati upit Pravnom savjetovalištu SUH-a te ispuniti pristupnicu za članstvo u SUH-u.

25. SPORT I REKREACIJA:

U 2021. godini nakon jedne godine preskoka zbog pandemije Covid-19 virusa, ponovno su održani Sportski susreti SUH-a na županijskoj razini. Ovi susreti doprinijeli su rušenju predrasuda o pasivnosti, osamljenosti i isključivosti u starijoj životnoj dobi. Jednom riječju, doprinose kvaliteti življenja starijih osoba. U 2021. su održani između ostalih:

- 9. Sportski susreti Povjereništva SUH Zagreb održani 9. listopada 2021. u organizaciji podružnice Studentski grad. Na igrama je sudjelovalo po pet natjecatelja iz 11 zagrebačkih podružnica, koji su se natjecali u pet disciplina.

- 12. sportski susreti Splitsko-dalmatinske županije održani 2. listopada 2021. u Sinju u organizaciji podružnice Trogir. S obzirom da zbog pandemije prošle godine nisu održani ovi susreti, pauza od dvije godine pobudila je velik interes za druženje među članovima. Tako se na ranču Mustang okupilo 126 SUH-ovaca iz pet podružnica željnih igre, koji su se natjecali u četiri discipline.

- 11. Sportske igre SUH-a Istarske županije održane u Poreču. S obzirom da se prošle godine zbog pandemije koronavirusa igre nisu održale, bilo je doista lijepo vidjeti na okupu 230 natjecatelja iz 11 SUH-ovih istarskih podružnica, koji su se natjecali u čak šest različitih discipline.

- 3. Sportski susreti SUH-a Zagrebačke županije održani 16. listopada 2021. godine u Dugom Selu. Na susretima je sudjelovalo 160 natjecatelja iz SUH-ovih sedam podružnica, koji su se natjecali u četiri discipline.

SUH-ovci su sudjelovali i na različitim sportskim susretima umirovljenika u organizaciji gradova i sl. Cilj koji, međutim, nije ostvaren, jest organiziranje sportskih igara na nacionalnoj razini, koje bi obuhvatile cijelu Hrvatsku.

C. ORGANIZACIJSKA I INA PITANJA

- 1. STATUTARNE IZMJENE:** Na inicijativu članova iz više podružnica Statutarna komisija je pozvala sve zainteresirane podružnice i članove da se jave s prijedlozima za statutarne izmjene i poboljšice. Osnovana je radna skupina pri Pravnom savjetovalištu koja je održala desetak radnih sastanaka i pripremila novi nacrt Statuta SUH-a, koji je potom upućen na raspravu članovima Statutarne komisije. Nakon toga će biti upućen na raspravu na Upravni odbor i Predsjedništvo, a u formi prijedloga novi Statut bit će upućen najkasnije u svibnju na raspravu u sve podružnice i tijela SUH-a, kako bi se usvojio na Svečanoj radnoj skupštini SUH-a.
- 2. 30 OBLJETNICA OSNUTKA SUH-a:** U srijedu, 5. listopada 2022. održat će se u Zagrebu svečana i radna skupština SUH-a u povodu 30. obljetnice osnutka SUH-a. Na njoj se planira podnijeti izvještaj o tridesetgodišnjem radu, podijeliti priznanja zaslužnima te usvojiti novi Statut. Predsjedništvo SUH-a je osnovalo radnu skupinu za organizaciju obilježavanja 30. obljetnice.
- 3. UMIROVLJENIČKE UDRUGE I STRANKE:** Suradnja s Maticom umirovljenika je još više ojačala kroz zajedničke inicijative na nacionalnoj razini, nakon potpisanog Sporazuma o suradnji i zajedničkom nastupanju, međutim, nije se proširila na suradnju na terenu i na projektima. SUH surađuje i s umirovljeničkim strankama, prema prigodi i povodu, ali samo kao nestranačka interesna udruga oko eventualnih usuglašavanja stajališta.
- 4. ČLANARINA:** I za 2021. godinu usvojena je odluka o zadržavanju članarine od 50 kuna. SUH i HZMO imaju potpisani ugovor u vezi obustave članarine neposredno iz mirovine člana, kako se to prakticira u većini europskih zemalja. Članovima se mjesečno obustavlja 4,17 kuna. Preporuka je podružnicama da se članarina što više regulira preko HZMO-a.
- 5. PRAVNA OSOBNOST:** Zbog toga što se u sve većem broju lokalnih i županijskih natječaja za programe, projekte i potpore postavlja uvjet da se mogu prijaviti samo udruge koje su registrirane na njihovu teritoriju, sve veći broj podružnica je iskazao interes za stjecanje pravne osobnosti, uz odobrenje Predsjedništva SUH-a.

Statutarno i pravno nema razlike u statusu podružnice s pravnom osobnošću i bez nje, no to svakako može pomoći u financijskom održanju

podružnica/udruga i njihovih aktivnosti. Trenutno od 63 registrirane aktivne podružnice koje su platile članarinu za 2021. godinu, do sada je pravnu osobnost ostvarilo deset podružnica. K tome, pravnu osobnost imaju i tri županijska povjereništva.

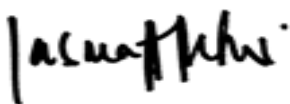
6. **OBNOVA/NOVE PODRUŽNICE:** Unatoč pandemijskim uvjetima, pokušalo se organizirati osnivanje odnosno obnova podružnica. U 2021. godini osnovana je samo jedna nova podružnica, Trešnjevka – jug u Zagrebu. Istodobno su ukinute neaktivne podružnice (Kraš - Zagreb, Lutvinka – Slavonski Brod itd.)
7. **POVLASTICE/POPUSTI:** Sindikat umirovljenika Hrvatske je uz svoje brojne ugovorne partnere ostvario mogućnost korištenja pogodnosti, samostalno te u okviru SSSH, ukupno dvjestotinjak pogodnosti. Pogodnosti uključuju snižene cijene za tretmane i boravak u toplicama, autoprijevoz, posjete kulturnim institucijama, obrazovanje i mnoštvo drugih važnih djelatnosti. Pomoću suradnje s pojedinim partnerima, ostvaren je jedan dio gore navedenih aktivnosti. Nažalost, sustav povlastica na lokalnoj razini još nije zaživio te ga je potrebno razviti, s obzirom na to da se većina pogodnosti može dobiti u Zagrebu ili najvećim gradovima u Hrvatskoj. U uvjetima pandemije, takve se povlastice gotovo i nisu koristile.
8. **AKTIVNOSTI SOCIJALNE UKLJUČENOSTI:** SUH-ove podružnice diljem Hrvatske provode različite oblike aktivnosti. Najčešći su izleti, pogotovo u toplice ili turistička odredišta u Hrvatskoj. Osim toga, ima i izleta u inozemstvo, a najčešće u Italiju i BiH. Organizacija liječničkih pregleda također je dio asortimana aktivnosti pojedinih podružnica. Uglavnom su to općeniti pregledi, no ponekad se organiziraju i specijalistički (npr. mamografija, sluh). Posjeti kulturnim institucijama, ponajprije kazalištima, muzejima i koncertnim dvoranama dio su ponude, ali su posustale uslijed pandemije.

Radionice su također vrlo važne našim umirovljenicima, a one su ujedno i najraznolikiji oblik aktivnosti u podružnicama, zbog toga što neke od njih mogu biti tematske i na njima gostuju pravnici, liječnici, psiholozi i drugi stručnjaci (naravno, ovdje ima i posebnih predavanja i tribina), druge su edukativne, a ostale se uglavnom baziraju na poticanju mašte i kreativnosti članova.

Pojedine podružnice organiziraju i male komunalne akcije u kojima njihovi članovi popravljaju i uređuju javne površine u svojim naseljima. Još jedan oblik druženja i zabave su prigodne svečanosti, koje se organiziraju povodom važnijih blagdana; Uskrsa, Božića, Martinja, Praznika rada i slično. No, nije naodmet spomenuti i redovite plesnjake u pojedinim podružnicama, kao sastavni dio tradicije djelovanja i umirovljeničkog načina života. Velik je i broj humanitarnih i volonterskih aktivnosti.

Priredili:

Jasna A. Petrović

Igor Knežević

Sindikat umirovljenika Hrvatske je korisnik institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge